

Befolkningspyramider som planlægningsværktøj i pasnings-, skole- og sundhedssektoren, samt konstruktion og præsentation vha. regneark.

En befolknings sammensætning af unge og gamle, mænd og kvinder, dvs. befolkningens alders- og kønsfordeling, afbildes traditionelt i en befolknings-fordelings-figur, kaldet en "befolkningspyramide", da pyramideformen tidligere var den mest almindelige. Figureerne kan tegnes på flere måder, afhængig af hvad man ønsker at vise. Desværre tegnes de ofte forkert - selv i skolebøger.

I de følgende eksempler skal du beskrive og kunne gøre rede for:

- a) **Konstruktionsmetode**, dvs. hvad er vist ud af akserne, og i givet fald hvordan har du omregnet tabelværdierne til værdierne i din graf. Hvilket år er tallene fra?
- b) **Hvad viser figuren** (objektivt!) om aldersfordelingen og kønsfordelingen?
- c) **Tolkning**: Giv en forklaring på, hvad årsagerne til figurens facon kan være, samt hvilke konsekvenser, fordele og ulemper, det kan have for samfundet.

Vær opmærksom på:

- at der intet kan aflæses om fødsels- og dødsraterne på figurerne!
- at hvis den ældste gruppe er angivet som "over xx år", kan det være misvisende at tegne kassen i diagrammet! Hvorfor?

1. Danmark (vælg nyeste årstal):

Du skal selv tegne figuren i et regneark, så x-aksen viser aldersgrupper på 5 år i % af hele befolkningen, og y-aksen viser alderen inddelt i 5-års-grupper.

Start med at finde det nyeste rå-talmateriale, dvs. det absolutte antal mænd og kvinder i de enkelte årgange i "Statistisk Årbog" på nettet (<http://www.dst.dk/aarbog>).

Beregn og tegn figuren. Redegør for de 3 punkter (a, b, c) som nævnt ovenfor.

2. Planlægning af institutionspladser til børn og unge i Odense Kommune.

Du og dine 2 gruppe-kammerater er ledere på henholdsvis Agedrup Skole, Rasmus Rask Skole og Skt. Hans Skole i Odense Kommune.

I jeres stillingsbeskrivelse står, at I foruden kapacitetsplanlægningen på jeres egen skole også har kapacitetsplanlægningen af skoledistriktets vuggestuer og børnehaver under jeres ansvarsområde.

Kommunens statistiske kontor har i sin årsrapport skrevet, at det er i de 3 ovennævnte skoledistrikter, at man i de kommende år forventer det største rykind af nye børnefamilier i Odense.

Geografi-opgave:
©Flemming Sigh, Odense Katedralskole 11-02-2010.

Byrådet ønsker derfor på sit næste møde at få en kommenteret oversigt over det forventede behov for flere lokaler i vuggestuer, børnehaver og i skolen i de 3 skoledistrikter for de næste 10 år.

Til at visualisere behovet og ændringerne forventer byrådsadministrationen en befolkningspyramide for hver af de 3 skoler for aldersgrupperne fra 0 til 17 år, idet den nuværende fordeling skal ses til venstre for alders-aksen, og fordelingen om 10 år til højre.

Byrådet ønsker samtidig en fælles, argumenteret indstilling fra de 3 skoleledere angående lokalebehovet samt i hvilken rækkefølge skoledistrikterne skal tilgodeses med økonomiske midler.

Kilde:

<http://odense.dk/Topmenu/PolitikKommunen/Odense%20i%20tal/Odense%20i%20tal/Statistik/Befolkningsprognose/~//media/BMF/KOMMUNIKATION/statistik/Befolkningsprognoser/Prognose%202008/Befolkningsprognose%202008%20fordelt%20på%20skoledistrikter%20pdf.ashx>

3. Unge i Danmark.

De 3 skoleledere bliver lidt nysgerrige og vil gerne se, hvordan hele Danmarks befolkning af unge er fordelt på de enkelte årgange i øjeblikket sammenlignet med deres egne skoler.

Gå ind i Statistikbanken på www.dst.dk, find tallene frem, og få databasen til automatisk at tegne en befolkningspyramide ud, som indsættes og kommenteres i opgaven.

4. Italiens befolkningsudvikling i din generation.

Gå ind på USA=s statistiske kontor (US Census) på Internettet

<http://www.census.gov/ipc/www/idb/pyramids.html>

Indsæt på én og samme A-4 side i din besvarelse de 3 figurer: nutiden samt prognoserne for 2025 og 2050.

Beskriv og kommentér figurerne som angivet i a) b) og c) i indledningen.

5. Indiens befolkningsudvikling i din generation.

(Samme procedure som for Italien).

Vær især opmærksom på at få beskrevet, hvorfor Indiens befolkning vokser så meget i perioden, til trods for den lave værdi for samlet fertilitet i nutidens Indien.